

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. แผนงานวิจัย : วิจัยและพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
2. โครงการวิจัย : วิจัยและพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
กิจกรรม : วิจัยและพัฒนาพันธุ์มันสำปะหลังเพื่อผลผลิตและแป้งสูง
3. ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย) : การศึกษาความสามารถในการเก็บรักษาต้นพันธุ์มันสำปะหลังสายพันธุ์ก้าวหน้า
ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ) : Study on ability to storage time of stem cutting the promising cassava varieties

4. คณะผู้ดำเนินงาน

หัวหน้าการทดลอง : นางสาวอรทัย วรสุทธิพิศาล¹

ผู้ร่วมงาน : นายอานนท์ มลิพันธ์² นางสาวลักขณ์ อะมะวัลย์² นายปรีชา กาเพ็ชร³
นายภาคภูมิ ถิ่นคำ⁴ นางวารีย์ ทองมี¹ นางสาวกัญญารัตน์ จำปาทอง¹

5. บทคัดย่อ

การเก็บรักษาต้นพันธุ์มันสำปะหลังในการปลูกต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน ปี 2561 และ 2562 วางแผนการทดลองแบบ Split-plot design in RCB จำนวน 4 ซ้ำ ปัจจัยหลัก (Main plot) ประกอบด้วยมันสำปะหลัง 4 สายพันธุ์/พันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ปัจจัยรอง (Sub-plot) คือ ระยะเวลาเก็บรักษาต้นพันธุ์ 5 ช่วงเวลา คือ การเก็บรักษาต้นพันธุ์ที่อายุ 0 15 30 45 และ 60 วันหลังตัด พบว่า มันสำปะหลังสายพันธุ์ก้าวหน้าทั้ง 2 สายพันธุ์ได้แก่ สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีความสามารถในการเก็บรักษาได้ดีกว่าพันธุ์ตรวจสอบเกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 โดยสามารถเก็บรักษาที่อ่อนพันธุ์ได้มากกว่า 15 วันหลังตัด และสามารถเก็บรักษาได้ถึง 45 วันหลังตัด หากมีการปลูกในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม

คำสำคัญ : มันสำปะหลัง ต้นพันธุ์ การเก็บรักษา อัตราการออกรอดหลังปลูก ผลผลิตหัวสด

¹สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

²ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง

³ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น อำเภอมะนัง จังหวัดขอนแก่น 72160

⁴ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุโขทัย อำเภอ จังหวัด 72000

6. คำนำ

มันสำปะหลังเป็นพืชที่ปลูกง่าย ทนแล้ง เป็นวัตถุดิบราคาถูกที่สามารถแปรรูปเป็นแป้ง ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย จึงเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศจากการส่งออกผลิตภัณฑ์ ปีละ 5-9 หมื่นล้านบาท และมีความสำคัญต่อเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังไม่น้อยกว่า 550,000 ครัวเรือน ในพื้นที่มากกว่า 40 จังหวัด คุณภาพของต้นพันธุ์ทั้งด้านความงอกและอายุในการเก็บรักษาของต้นพันธุ์ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของพันธุ์มันสำปะหลังที่ส่งผลโดยตรงต่อผลผลิต พันธุ์ที่มีต้นพันธุ์ไม่แข็งแรง เมื่อปลูกแล้วกระทบแล้ง ต้นพันธุ์จะมีความงอกต่ำ ทำให้ได้ผลผลิตต่ำ หรือหากจำเป็นต้องปลูกซ่อมหรือปลูกใหม่ ทำให้สิ้นเปลืองทั้งเงินทุนและเวลา ระยะเวลาในการการเก็บรักษาพ่อนพันธุ์มันสำปะหลัง เป็นปัจจัยสำคัญ หากตัดต้นพันธุ์แล้วรอปลูกใหม่ แต่ฝนทิ้งช่วงยาวนาน พันธุ์ที่ต้นพันธุ์แห้งเร็ว จะไม่สามารถใช้ต้นทำพันธุ์ปลูกได้ และมีผลทำให้พันธุ์สูญหายได้ ในการเสนอขอรับรองพันธุ์ใหม่ๆ จึงควรมีข้อมูลด้านคุณภาพของต้นพันธุ์เพื่อสามารถวางแผนการปลูกและการจัดการต้นพันธุ์ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การที่มันสำปะหลังขยายพันธุ์ด้วยลำต้น ทำให้การกระจายพันธุ์เป็นไปได้ช้า และหากมีการระบาดของโรคและแมลงที่สามารถถ่ายทอดและปนเปื้อนไปกับต้นพันธุ์ได้ง่าย จะทำให้ยากแก่การป้องกันกำจัด

7. วิธีดำเนินการ

- อุปกรณ์

1. มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-85-77 พันธุ์เปรียบเทียบคือ พันธุ์ระยอง 90 (ต้นพันธุ์ที่เก็บรักษาได้ช่วงระยะเวลานาน) และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 (ต้นพันธุ์ที่เก็บรักษาได้ช่วงระยะเวลายาว)

2. เครื่องชั่ง

3. ปุ๋ยเคมีเกรด 46-0-0 18-46-0 และ 0-0-60

4. เครื่องวัดปริมาณแป้งในหัวมันสด (Reimann Scale)

- วิธีการ

แบบและวิธีการทดลอง วางแผนการทดลองแบบ Split Plot Design จำนวน 3 ซ้ำ

กรรมวิธีประกอบด้วย

Main plot คือ พันธุ์มันสำปะหลัง 4 พันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-85-77 พันธุ์เปรียบเทียบคือ พันธุ์ระยอง 90 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50

Sub plot คือ อายุการเก็บรักษาที่ 0 15 30 45 และ 60 วัน

ดำเนินการทดลองที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร สุโขทัย ดำเนินการทดลอง 2 ฤดูปลูก คือ ช่วงต้นฤดูฝน และปลายฤดูฝน ปลูกมันสำปะหลังสายพันธุ์ก้าวหน้า 2 สายพันธุ์ และพันธุ์เปรียบเทียบคือ พันธุ์ระยอง 90 อายุการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ค่อนข้างสั้นคือไม่เกิน 15 วัน และ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 (อายุการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ค่อนข้างนานกว่าพันธุ์อื่นๆ) ใช้ระยะปลูก 1.0 x 0.8 ตาราง เมตร ปลูกมันสำปะหลังพันธุ์/สายพันธุ์ละ 2 งาน โดยทยอยปลูกเพื่อให้ได้ต้นพันธุ์มีอายุเก็บเกี่ยว 12 เดือน แล้ว นำมาทดสอบอายุการเก็บรักษาที่ 0 15 30 45 และ 60 วัน และนำมาทดสอบความงอกในแปลงปลูกพร้อมกัน

- เวลาและสถานที่

ตุลาคม 2559 ถึง กันยายน 2563 ดำเนินการในศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น และ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุโขทัย

8. ผลการทดลองและวิจารณ์

1. การดำเนินการทดลองที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง

1.1 การทดลองในต้นฤดูฝน 2561

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 หลังปลูกพบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลัง และการเก็บรักษาที่พันธุ์ โดยมันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 97.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 97.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 30 วันหลังตัด การเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 79.5 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 99.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 30 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 69.5 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 99.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 39.8 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด พันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 98.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ส่วนสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอด 86.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 99.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77

ซึ่งอัตราการอยู่รอด 93.8 และ 95.8 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 96.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอด 79.5 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 97.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 97.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ซึ่งอัตราการอยู่รอด 69.5 และ 39.8 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (Table 1)

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 3 เดือนหลังปลูก พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงสุด 88.0 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติจากสายพันธุ์ CMR53-106-24 สายพันธุ์ CMR38-125-77 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 68.2 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาในการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงสุด 90.1 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติจาก การเก็บรักษา 0 30 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 69.3 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 1)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ พบว่า มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,972 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 60 วันหลังตัด จำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,833 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,250 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,917 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัดมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,333 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,861 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ 1,389 1,306 และ 306 ต้นต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,972 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และระยอง 90 ส่วนสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,583 ต้นต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,974 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,611 ต้น

ต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,778 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,833 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ซึ่งมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,333 และ 306 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ (Table 1)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 3,874 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 3,762 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 2,832 และ 2,755 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 3,670 กิโลกรัมต่อไร่ และไม่มี ความแตกต่างในทางสถิติกับระยะเวลาการเก็บรักษา 15 30 และ 45 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 3,593 3,012 และ 3,534 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนระยะเวลาการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 2,728 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 2)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 21.1 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR58-125-77 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 14.4 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาในการเก็บรักษา ไม่มีผลต่อปริมาณแป้งในหัวมันสด แต่ระยะเวลาในการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้ปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 19.2 เปอร์เซ็นต์ (Table 2)

- จำนวนรากสะสมอาหารต่อต้น พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 7.6 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 7.0 หัวต่อต้น แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR58-125-77 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 5.8 และ 6.5 หัวต่อต้น ตามลำดับ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 7.2 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับระยะเวลาการเก็บรักษา 0 15 และ 30 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหาร 6.9 6.7 และ 6.96 หัวต่อต้น ตามลำดับ ส่วนระยะเวลาการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหาร 6.2 หัวต่อต้น แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 2)

1.2 การทดลองในปลายฤดูฝน 2561

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 หลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลัง และการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ โดยมันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 30 และ 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 93.8 82.8 79.5 และ 96.3 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด

เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แตกต่างทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 45 และ 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 85.5 71.0 และ 21.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 95.0 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 98.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 สายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์ระยอง 90 ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 99.0 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 99.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีอัตราการอยู่รอด 85.0 และ 71.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 อัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 96.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอด 55.0 และ 21.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (Table 3)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาต่อพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,958 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,750 และ 1,729 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1938 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 45 และ 60 วันหลังตัด การเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,729 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,708 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,369 และ 958 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,979 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 45 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,479 1,271 และ 292 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,750 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24

มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,958 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด พันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,979 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และ สายพันธุ์ CMR38-125-77 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,708 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,896 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติจากสายพันธุ์ CMR38-125-77 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,396 และ 1,271 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,875 ต้นต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 3)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 3,003 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR58-125-77 มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 2,934 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 2,210 และ 1,947 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ระยะเวลากการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 2,652 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น (Table 4)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด สายพันธุ์ CMR58-125-77 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 21.6 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ย 19.3 และ 19.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลากการเก็บรักษา ไม่มีผลต่อปริมาณแป้งในหัวมันสด แต่ระยะเวลาในการเก็บรักษาที่ 0 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้ปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 20.6 เปอร์เซ็นต์ (Table 4)

- จำนวนรากสะสมอาหารต่อต้น สายพันธุ์ CMR58-125-77 มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 5.9 หัวต่อต้น ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ย 5.0 หัวต่อต้น แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลากการเก็บรักษาที่ 0 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 5.8 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 4)

1.3 การทดลองในต้นฤดูฝน 2562

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 หลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยอัตราการอยู่รอด 98.5 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 96.5 และ 93.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ส่วนการเก็บรักษา

สถิติ พันธุ์ระยะของ 90 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัดมีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 45 และ 60 วันหลังตัดมีอัตราการอยู่รอด 91.5 69.0 และ 57.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 และพันธุ์ระยะของ 90 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 100 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 96.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 95.0 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 93.0 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR57-83-69 พันธุ์ระยะของ 90 มีอัตราการอยู่รอด 83.0 และ 69.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 86.0 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR57-83-69 และพันธุ์ระยะของ 90 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 65.5 และ 57.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (Table 5)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1959 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1792 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR57-83-69 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 2000 ต้นต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกกรรมวิธี พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1938 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,563 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยะของ 90 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 2000 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัดมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,792 1,479 และ 1,167 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 และพันธุ์ระยะของ 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 2000 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1938 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้น

เก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1938 ต้นต่อไร่ เท่ากัน และไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR57-83-69 และพันธุ์ระยอง 90 ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1917 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR57-83-69 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1792 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1917 ต้นต่อไร่ และไม่มีความแตกต่างทางสถิติจากพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 แตกต่างทางสถิติจากสายพันธุ์ CMR57-83-69 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1646 และ 1479 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด พบว่าสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1792 ต้นต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 5)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่อ่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่สูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 6,118 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 4,950 5,167 และ 4,675 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ สายพันธุ์ CMR57-83-69 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่สูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 5,402 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 30 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 และ 60 วันหลังตัด ที่มีผลผลิตหัวสด 4,120 และ 2,899 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่สูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4599 กิโลกรัมต่อไร่ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 30 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 3,431 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสดต่อไร่สูงสุด เมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด โดยมีผลผลิตหัวสดต่อไร่ 4,585 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 30 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่ 2,358 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยผลผลิตหัวสด 5,819 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR57-83-69 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสด 4,354 และ 4,263 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 1,938 กิโลกรัมต่อไร่ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR57-83-69 และพันธุ์ระยอง 90 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสด 4,599 และ 4,398 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 5,019 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่าง

ในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีผลผลิตหัวสด 4,042 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 5,019 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด พบว่าสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,675 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 6)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 25.9 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาในการเก็บรักษาพ่อนพันธุ์ การเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 22.1 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 30 และ 60 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 40 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 21.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 6)

- จำนวนรากสะสมอาหาร พันธุ์ระยอง 90 มี จำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 11.0 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ จำนวนวันในการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 10.9 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 60 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ย 9.8 หัวต่อต้น (Table 6)

1.4 การทดลองในปลายฤดูฝน 2562

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 หลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลัง และการเก็บรักษาพ่อนพันธุ์ โดยมันสำปะหลัง สายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 15 และ 30 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 100 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 94.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR57-83-69 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด 99.0 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 และ 30 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 และ 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 90.0 และ 70.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยอัตราการอยู่รอด 99.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 30 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 84.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 และ 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 92.5 และ 77.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด พันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลัง

CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 95.0 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรกรศาสตร์ 50 แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR57-83-69 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีอัตราการอยู่รอด 84.5 และ 81.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด พบว่าสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 97.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 7)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาต่อพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,979 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,729 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR57-83-69 เมื่อเก็บรักษา 0 และ 5 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,959 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,854 1,667 และ 1,313 ต้นต่อไร่ พันธุ์เกษตรกรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,958 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 30 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 และ 60 วันหลังตัด ที่มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,771 และ 1,521 ต้นต่อไร่ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,959 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 และ 30 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,604 และ 1,208 ต้นต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,959 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,959 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,979 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,917 ต้นต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,729 ต้นต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 7)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาต่อพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่สูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,845 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 4,117 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทาง

สถิติ สายพันธุ์ CMR57-83-69 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่สูงสุด มีผลผลิตหัวสด 4,983 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด ที่มีผลผลิตหัวสด 4,533 4,614 และ 2,212 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่สูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,512 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 3,236 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่สูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,633 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่ 2,036 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 มีผลผลิตหัวสดต่อไร่สูงสุด โดยผลผลิตหัวสด 4,983 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 พันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสด 4,160 และ 3,973 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,663 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด พันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,633 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,614 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR57-83-69 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,177 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 8)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด สายพันธุ์ CMR57-83-69 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงที่สุด 30.8 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาในการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงที่สุด 28.4 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น (Table 8)

- จำนวนรากสะสมอาหาร สายพันธุ์ CMR57-83-69 จำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยมากที่สุด 7.2 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาในการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงที่สุด 7.4 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 30 วันหลังตัด แตกต่างสถิติกับการเก็บรักษา 45 และ 60 วันหลังตัด ที่มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ย 6.4 และ 6.2 หัวต่อต้น ตามลำดับ (Table 8)

2. การดำเนินการทดลองที่ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น

2.1 การทดลองในต้นฤดูฝน 2561

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 หลังปลูก พบว่า มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลัง และการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลัง สายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 94.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 30 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 และ 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 68.3 และ 58.3 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 99.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 และ 60 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 70.8 และ 80.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 98.3 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 30 45 และ 60 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 96.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 45 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 และ 30 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 73.3 และ 64.2 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 99.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกับ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มี สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอด 83.3 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พบว่า สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 99.5 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 80.0 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 แตกต่างในทางสถิติกับกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และ พันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอด 64.2 และ 50.8 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด พันธุ์สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 80.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 96.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 9)

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 3 เดือนหลังปลูก พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงที่สุด 90.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติจากสายพันธุ์ CMR53-106-24 สายพันธุ์ CMR38-125-77 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 65.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาในการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ ไม่ทำให้จำนวนต้นต่อไร่แตกต่างกันในทางสถิติ แต่การเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้อัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงที่สุด 86.9 เปอร์เซ็นต์ (Table 9)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 พบว่า การเก็บรักษา 0 และ 30 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่สูงสุด 1,500 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 45 และ 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 เก็บรักษา 60 วันหลังตัด จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่สูงสุด 1,567 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ 1,200 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 การเก็บรักษา 0 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่สูงสุด 1,567 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ 1,100 และ 1,167 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์ระยอง 90 การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่สูงสุด 1,533 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด แต่แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 30 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ 933 467 และ 933 ต้นต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัดพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่สูงสุด 1,567 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,500 ต้นต่อไร่ เท่ากัน พันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 933 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่สูงสุด 1,367 ต้นต่อไร่ และไม่แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 สายพันธุ์ CMR38-125-77 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 467 ต้นต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่สูงสุด 1,500 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1100 และ 933 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่สูงสุด 1,467 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับ กับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่สูงสุด 1,567 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 (Table 9)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ โดยมันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 พบว่า การเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 5,536 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกกรรมวิธี สายพันธุ์ CMR58-125-77 การเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 5,720 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกกรรมวิธี พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 การเก็บรักษา 0 และ 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,666 กิโลกรัมต่อไร่ เท่ากัน แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 และ 45 วันหลังตัด

มีผลผลิตหัวสด 3,796 3,780 และ 2,630 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์ระยอง 90 เก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 4,850 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 45 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 และ 30 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 2,066 และ 2,366 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 5293 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 5720 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR-53-106-24 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 5536 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์สายพันธุ์ CMR38-125-77 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และ พันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสด 3,780 และ 2,366 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 5,486 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แต่แตกต่างทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสด 2,630 และ 3,033 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 4,940 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 10)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ แต่สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีแนวโน้มให้ปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 19.9 เปอร์เซ็นต์ และระยะเวลาในการเก็บรักษาที่ 45 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้ปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 19.8 เปอร์เซ็นต์ (Table 10)

- จำนวนรากสะสมอาหารต่อต้น พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ แต่พันธุ์ระยอง 90 มีแนวโน้มให้จำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 5.0 หัวต่อต้น และระยะเวลาในระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้จำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 5.0 หัวต่อต้น (Table 10)

2.2 การทดลองในปลายฤดูฝน 2561

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 หลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุดเมื่อเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด โดยมีอัตราการอยู่รอด 97.5 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 70.8 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด 99.2 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 84.2 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อ

แตกต่างกันทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,400 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 967 และ 833 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด พบว่าสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,233 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 700 และ 733 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ (Table 11)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ ไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษา ท่อนพันธุ์ แต่สายพันธุ์ CMR58-125-77 มีแนวโน้มให้ผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 4,913 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 4,510 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 และ 30 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 และ 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 3,535 และ 2,897 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ (Table 12)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 24.9 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR58-125-77 และพันธุ์ระยอง 90 แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ย 19.3 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลาการเก็บรักษา ไม่มีผลต่อปริมาณแป้งในหัวมันสด แต่ระยะเวลาในการเก็บรักษาที่ 15 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้ปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 23.4 เปอร์เซ็นต์ (Table 12)

- จำนวนรากสะสมอาหารต่อต้น ไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ สายพันธุ์ CMR58-125-77 มีแนวโน้มให้จำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 8.4 หัวต่อต้น ระยะเวลาการเก็บรักษาที่ 15 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 8.8 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างกับระยะเวลาการเก็บรักษาที่ 0 และ 45 วันหลังตัด แตกต่างกับระยะเวลาการเก็บรักษาที่ 30 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ย 6.5 และ 6.9 หัวต่อต้น ตามลำดับ (Table 12)

2.2 การทดลองในต้นฤดูฝน 2562

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 หลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 93.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 89.3 และ 81.7 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 72.5 และ 72.3 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 81.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่าง

พันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 91.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 แต่พันธุ์ระยอง 90 แตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 93.3 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 96.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอด 63.0 เปอร์เซ็นต์ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด พบว่าสายพันธุ์ CMR38-125-77 อัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 97.5 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 แต่แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 62.5 เปอร์เซ็นต์ (Table 13)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวเฉลี่ยสูงสุดที่ 793 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 ที่จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 793 ต้นต่อไร่ การเก็บรักษาที่ 0 วันหลังตัด จำนวนต้นเก็บเกี่ยวเฉลี่ยสูงสุดที่ 833 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษาที่ 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษาที่ 30 45 และ 60 วันหลังตัด ที่จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 542 388 และ 525 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ (Table 13)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 4,439 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสด 2,860 และ 2,753 กิโลกรัมต่อไร่ การเก็บรักษาที่ 0 วันหลังตัด จำนวนผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 4,930 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษาที่ 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษาที่ 30 45 และ 60 วันหลังตัด ที่จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 3,039 2,244 และ 2,881 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ (Table 14)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีแนวโน้มปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 18.6 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลาในการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ 0 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้ปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 18.4 เปอร์เซ็นต์ (Table 14)

- จำนวนรากสะสมอาหาร พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 90 มีแนวโน้มจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 4.7 หัวต่อต้น

จำนวนวันในการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0 วันหลังตัด มีแนวโน้มจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 5.2 หัวต่อต้น (Table 14)

2.4 การทดลองในปลายฤดูฝน 2562

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 หลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลัง และการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0 วันหลังตัด โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 95 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด 91.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แต่แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 65.0 และ 42.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยอัตราการอยู่รอด 61.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 30 วันหลังตัด การเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 42.5 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 95.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด พันธุ์ระยะยง 90 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 79.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยะยง 90 ส่วนสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอด 35.8 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 69.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 42.5 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน และไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น (Table 15)

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 3 เดือนหลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0 วันหลังตัด โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด อัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 94.2 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด อัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 84.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แต่แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 60.0 และ 32.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด อัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 63.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 และ 30 วันหลังตัด แต่แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 30.8

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีแนวโน้มให้ผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงที่สุด 1,967 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนวันในการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ การเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้ผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงที่สุด 1,967 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แต่แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด (Table 16)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ โดยมันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 23.4 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 30.6 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 32.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษาที่ 30 และ 45 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 3.5 เปอร์เซ็นต์ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 29.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษาที่ 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 3.8 และ 6.1 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 32.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พันธุ์ระยอง 90 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 25.8 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 3.5 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 30.3 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับกับพันธุ์ระยอง 90 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 3.8 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 23.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 16)

- จำนวนรากสะสมอาหาร ไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ แต่พบว่า สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 4.7 หัวต่อต้น จำนวนวันในการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ การเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 4.3 หัวต่อต้น (Table 16)

3. การดำเนินการทดลองที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุโขทัย

3.1 ผลการทดลองในต้นฤดูฝน 2561

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 หลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลัง สายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 97.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 30

และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 60 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 15 และ 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุดร้อยละ 96.7 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 30 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 76.7 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 98.9 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 81.1 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 85.6 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 30 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 58.9 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 94.4 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์ระยอง 90 ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 98.9 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และ CMR38-125-77 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอด 85.6 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 91.1 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 72.2 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 96.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และสายพันธุ์ CMR53-106-24 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 58.9 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 81.1 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์ระยอง 90 ส่วนสายพันธุ์ CMR53-106-24 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 60 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 17)

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 3 เดือนหลังปลูก สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงสุด 77.8 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาในการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ ไม่ทำให้อัตราการอยู่รอดแตกต่างกันในทางสถิติ แต่ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้อัตราการอยู่รอดที่อายุ 3 เดือนหลังปลูกสูงสุด 63.1 เปอร์เซ็นต์ (Table 17)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่เฉลี่ยสูงสุด 1,435 ต้นต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาในการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ ไม่ทำให้จำนวนต้น

ต่อไร่แตกต่างกันในทางสถิติ แต่ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้จำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด 1,164 ต้นต่อไร่

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลัง สายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 6,814 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกกรรมวิธี สายพันธุ์ CMR58-125-77 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 7319 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 30 และ 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 6,504 6,617 และ 6,149 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 4,422 แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 5189 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกกรรมวิธี พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 7,195 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 และ 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 6,650 5,801 และ 5,587 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 4,439 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด พันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด โดยมีผลผลิตหัวสด 7,195 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีผลผลิตหัวสด 6,504 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 7,319 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสด 6,650 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 6,617 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 มีผลผลิตหัวสด 5,801 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 5,189 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับทุกสายพันธุ์ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีผลผลิตหัวสดสูงสุด 6149.7 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR-53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีผลผลิตหัวสด 1,091 กิโลกรัมต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 18)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และ พันธุ์ระยอง 90 มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ โดยพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 20.9 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษาที่ 15 และ 45 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 60 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 7.8 และ 6.9 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 21.8 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษาที่ 15 และ 60 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 17.3 และ 12.4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลา

การเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด ไม่แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 23.6 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 7.8 เปอร์เซ็นต์ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 22.8 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 12.4 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกสายพันธุ์ ระยะการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดสูงสุด 21.1 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีปริมาณแป้งในหัวมันสด 6.9 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 18)

- จำนวนรากสะสมอาหารต่อต้น มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาหัวพันธุ์ โดย มันสำปะหลังพันธุ์สายพันธุ์ CMR53-106-24 การเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด 42.2 แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารต่อต้น 23.7 18.9 และ 12.0 หัวต่อต้น ตามลำดับ สายพันธุ์ CMR58-125-77 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด 60 หัวต่อต้น แตกต่างในทางสถิติกับทุกกรรมวิธี พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด 33.3 หัวต่อต้น แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 45 และ 60 วันหลังตัด ที่มีจำนวนรากสะสมอาหารต่อต้น 12.2 8.1 10.3 และ 1.5 หัวต่อต้น ตามลำดับ ส่วนพันธุ์ระยอง 90 การเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด 56.7 หัวต่อต้น แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 45 และ 60 วันหลังตัด จำนวนรากสะสมอาหารต่อต้น 20.6 19.6 10.0 และ 10.6 หัวต่อต้น ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR58-125-77 มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด 60.0 แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ที่มีจำนวนรากสะสมอาหาร 42.2 และ 33.3 หัวต่อต้น ตามลำดับระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR58-125-77 มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด 41.7 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 36.7 หัวต่อต้น แตกต่างทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 12.2 และ 20.6 หัวต่อต้น ตามลำดับ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR58-125-77 จำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด 32.6 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 23.7 หัวต่อต้น แตกต่างทางสถิติกับเกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 8.1 และ 19.6 หัวต่อต้น ตามลำดับ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR58-125-77 จำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด 19.2 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุก

พันธุ์/สายพันธุ์ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR58-125-77 จำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด 14.2 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 12.0 และ 10.6 หัวต่อต้น ตามลำดับ ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 1.5 หัวต่อต้น แตกต่างในทางสถิติกับกรรมวิธีอื่น (Table 18)

3.2 ผลการทดลองในปลายฤดูฝน 2561

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 เดือนหลังปลูก สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงสุด 84.0 เปอร์เซ็นต์ ไม่แตกต่างในทางสถิติจาก สายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ที่มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 82.5 และ 94.9 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แต่แตกต่างทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 ที่มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 68.9 เปอร์เซ็นต์ จำนวนวันในการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงสุด 94.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 90.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 76.4 68.6 และ 58.4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (Table 19)

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 3 เดือนหลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 71.1 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 38.9 แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 66.6 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 30 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 38.9 แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 52.2 เปอร์เซ็นต์ และไม่มี ความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัดมีอัตราการอยู่รอด 81.1 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยอง 90 เก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 85.6 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 60 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด ที่มีอัตราการอยู่รอด 12.2 และ 16.7 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด พันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 78.9 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอด 44.5 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พบว่า ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 63.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่าง

ในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์ระยอง 90 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 10.0 และ 12.2 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 65.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์ระยอง 90 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 16.7 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 63.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอด 14.4 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 19)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาท่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,046 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 30 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 553 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1066 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 553.8 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,210 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 738 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 60 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด ที่มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 246 ต้นต่อไร่ เท่ากัน ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1,210 ต้นต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 พันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 635 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พบว่า สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 1046.1 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ส่วนสายพันธุ์ CMR38-125-77 จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 553 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 902 ต้นต่อไร่ และไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ส่วนพันธุ์ระยอง 90 จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 246 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 984 ต้นต่อไร่ แต่ไม่แตกต่างจากสายพันธุ์ CMR38-125-

77 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 964 และ 717 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์ระยอง 90 จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 246 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 964 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างจากสายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 553 และ 594 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนพันธุ์ระยอง 90 จำนวนต้นเก็บเกี่ยว 205 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 19)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีแนวโน้มให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงสุด 4,780 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด ผลผลิตหัวสดสูงสุด 4,984 กิโลกรัมต่อไร่ ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 3,352 3,865 และ 2,691 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ (Table 20)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด สายพันธุ์ CMR58-125-77 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 26.8 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ย 20.6 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 20)

- จำนวนรากสะสมอาหารต่อต้น พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ 0 วันหลังตัด แต่พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีแนวโน้มจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 7.2 หัวต่อต้น และการเก็บรักษาที่ 0 วันหลังตัด มีแนวโน้มจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 8.0 หัวต่อต้น (Table 20)

3.3 ผลการทดลองในต้นฤดูฝน 2562

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 เดือนหลังปลูก สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงสุด 86.4 เปอร์เซ็นต์ ไม่แตกต่างในทางสถิติจาก สายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์พันธุ์ระยอง 90 ที่มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 78.2 และ 75.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 54.4 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาในการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงสุด 81.1 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีความไม่แตกต่างทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด ที่มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 71.9 และ 79.2 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แตกต่างสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 63.6 และ 60.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (Table 21)

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 3 หลังปลูก สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงสุด 78.4 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติจากสายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์พันธุ์ระยอง 90 ที่มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 70.1 และ 69.5 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ที่มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 43.5 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาในการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ยสูงสุด 73.9 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 45 วันหลังตัด มี

อัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 65.2 และ 69.9 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แตกต่างสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดเฉลี่ย 56.1 และ 54.4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (Table 21)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่เฉลี่ยสูงสุด 1,124 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ที่มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่เฉลี่ย 1,083 และ 1,099 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนพันธุ์ระยะของ 90 ที่มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่เฉลี่ย 713 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาในการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่เฉลี่ยสูงสุด 1,102 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 1,051 และ 1,092 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ แตกต่างสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 876 และ 902 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ (Table 21)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ จำนวนวันในการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 6,289 กิโลกรัมต่อไร่ ไม่แตกต่างทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 และ 30 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 6,095 และ 5,643 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ แตกต่างสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 5,515 และ 5,111 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ (Table 22)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงที่สุด 26.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ย 26.1 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างทางสถิติกับเกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยะของ 90 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ย 24.5 และ 20.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาในการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้ปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงที่สุด 26.8 เปอร์เซ็นต์ (Table 22)

- จำนวนรากสะสมอาหาร ระยะเวลาในการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ยสูงสุด 9.8 หัวต่อต้น ไม่แตกต่างทางสถิติกับการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ย 9.1 หัวต่อต้น แตกต่างสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 30 วันหลังตัด ที่มีจำนวนรากสะสมอาหารเฉลี่ย 7.8 8.3 และ 8.5 หัวต่อต้น ตามลำดับ (Table 22)

3.4 ผลการทดลองในปลายฤดูฝน 2562

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 1 เดือนหลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่อนุพันธุ์ โดย มันสำปะหลัง สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีเมื่อเก็บรักษา 0 และ 30 วันหลังตัด อัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 86.7 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 และ 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 60.0 และ 20.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด อัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 93.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ

45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 17.8 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 51.1 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน และไม่มี ความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 20.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์ระยอง 90 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุดเมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด โดยมีอัตราการอยู่รอด 77.8 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด แตกต่างในทางสถิติการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด ที่มีอัตราการอยู่รอด 20.0 48.9 และ 11.1 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 91.1 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอด 51.1 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 88.9 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอด 51.1 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยอัตราการอยู่รอด 93.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แต่แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีอัตราการอยู่รอด 24.4 และ 20.0 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด พบว่าสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 86.7 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 แตกต่างในทางสถิติกับเกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 33.3 และ 48.9 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติทุกพันธุ์/สายพันธุ์ (Table 23)

- อัตราการอยู่รอดที่อายุ 3 เดือนหลังปลูก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่ก่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลัง สายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 15 และ 30 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 93.3 เปอร์เซ็นต์ เท่ากัน ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 45 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 91.1 และ 64.4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 20.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 100 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 30 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัดมีอัตราการอยู่รอด 17.8 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 62.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด ที่มีอัตราการอยู่รอด 60.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60

วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 31.3 17.7 และ 31.1 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 0 วัน หลังตัด มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 84.4 เปอร์เซ็นต์ และไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด อัตราการอยู่รอด 71.1 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด มีอัตราการอยู่รอด 26.7 60.0 และ 4.4 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด พบว่าสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 95.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอด 60.0 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับ สายพันธุ์ CMR53-106-24 ที่ แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์ระยอง 90 พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอด 62.3 และ 71.1 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 97.8 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีอัตราการอยู่รอด 93.3 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 31.3 และ 26.7 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 86.8 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด เกษตรศาสตร์ 50 มีอัตราการอยู่รอดสูงสุด โดยมีอัตราการอยู่รอด 31.1 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 ที่มีอัตราการอยู่รอด 20.0 และ 17.8 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ พันธุ์ระยอง 90 ซึ่งมีอัตราการอยู่รอด 4.4 เปอร์เซ็นต์ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 23)

- จำนวนต้นเก็บเกี่ยวต่อไร่ พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาต่อพันธุ์ โดย มันสำปะหลังสายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 533.3 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 และ 45 วันหลังตัด ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 143.6 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ สายพันธุ์ CMR38-125-77 เมื่อเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 533.3 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 15 30 และ 45 วันหลังตัด การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 123.1 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 492.3 ต้นต่อไร่ แตกต่างในทางสถิติกับทุกกรรมวิธี พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 307.7 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 45 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 143.6 82.1 และ 123.1 ต้นต่อไร่ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24

และสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 533.3 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 369.2 และ 307.7 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 512.8 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับ สายพันธุ์ CMR53-106-24 ที่มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 451.3 และ 432.3 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 307.7 ต้นต่อไร่ แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 492.3 ต้นต่อไร่ เท่ากัน แตกต่างในทางสถิติกับพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 205.1 และ 143.6 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 512.8 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติจากสายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 451.3 ต้นต่อไร่ แตกต่างทางสถิติจากพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 307.7 และ 82.1 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนการเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยวสูงสุด โดยมีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 143.6 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติจากสายพันธุ์อื่น (Table 23)

- ผลผลิตหัวสดต่อไร่ จำนวนวันในการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดต่อไร่เฉลี่ยสูงสุด 2057.9 กิโลกรัมต่อไร่ ไม่แตกต่างทางสถิติกับ การเก็บรักษา 30 และ 60 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ย 1851.3 และ 1704.6 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ แตกต่างสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 15 วันหลังตัด มีผลผลิตหัวสด 1059.5 และ 919.0 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีผลผลิตหัวสดต่อไร่เฉลี่ยสูงสุด 1964.3 กิโลกรัมต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติจาก สายพันธุ์ CMR38-125-77 ที่ผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 1821.5 กิโลกรัมต่อไร่ แต่แตกต่างทางสถิติกับเกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีผลผลิตหัวสดเฉลี่ยสูงสุด 1388.3 และ 899.7 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ (Table 24)

- ปริมาณแป้งในหัวมันสด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 19.5 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์ระยอง 90 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ย 18.7 และ 16.2 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ แตกต่างทางสถิติกับเกษตรศาสตร์ 50 ที่มีปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ย 14.8 เปอร์เซ็นต์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด มีแนวโน้มให้ปริมาณแป้งในหัวมันสดเฉลี่ยสูงสุด 19.2 เปอร์เซ็นต์ (Table 24)

- จำนวนรากสะสมอาหาร พบว่ามีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสายพันธุ์/พันธุ์มันสำปะหลังและการเก็บรักษาที่อ่อนพันธุ์ โดย มันสำปะหลัง สายพันธุ์ CMR53-106-24 เมื่อเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด โดยมีจำนวนรากสะสมอาหาร 13.0 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหาร 9.9 หัวต่อต้น แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 และ 30

วันหลังตัด จำนวนรากสะสมอาหาร 8.0 7.7 และ 5.6 หัวต่อต้น ตามลำดับ สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด เมื่อเก็บรักษา 45 วันหลังตัด โดยมีจำนวนรากสะสมอาหาร 10.8 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 45 และ 60 วันหลังตัด การเก็บรักษา 15 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหาร 6.5 หัวต่อต้น แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด เมื่อเก็บรักษา 15 วันหลังตัด โดยมีจำนวนรากสะสมอาหาร 11.0 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 และ 45 วันหลังตัด จำนวนรากสะสมอาหาร 8.6 และ 9.7 หัวต่อต้น ตามลำดับ แตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 30 และ 60 วันหลังตัด จำนวนรากสะสมอาหาร 4.9 และ 2.3 หัวต่อต้น ตามลำดับ พันธุ์ระยอง 90 เมื่อเก็บรักษา 60 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด โดยมีจำนวนรากสะสมอาหาร 11.9 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับการเก็บรักษา 0 15 30 และ 60 วันหลังตัด มีจำนวนต้นเก็บเกี่ยว 143.6 82.1 และ 123.1 ต้นต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด มีจำนวนรากสะสมอาหาร 2.5 หัวต่อต้น แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ ระยะเวลาการเก็บรักษา 0 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด โดยมีจำนวนรากสะสมอาหาร 8.6 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับทุกพันธุ์/สายพันธุ์ ระยะเวลาการเก็บรักษา 15 วันหลังตัด พันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด โดยมีจำนวนรากสะสมอาหาร 11.0 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 สายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 7.7 6.5 และ 8.9 หัวต่อต้น ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 30 วันหลังตัด พันธุ์ระยอง 90 จำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด โดยมีจำนวนรากสะสมอาหาร 10.4 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR38-125-77 ที่มีจำนวนรากสะสมอาหาร 10.0 หัวต่อต้น แตกต่างในทางสถิติกับสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 ที่มีจำนวนรากสะสมอาหาร 5.6 และ 4.9 หัวต่อต้น ตามลำดับ ระยะเวลาการเก็บรักษา 45 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด โดยมีจำนวนรากสะสมอาหาร 10.8 ต้นต่อไร่ แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติจากสายพันธุ์ CMR53-106-24 และพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 9.9 และ 9.7 หัวต่อต้น ตามลำดับ ส่วนพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 2.5 หัวต่อต้น แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ การเก็บรักษา 60 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR53-106-24 มีจำนวนรากสะสมอาหารสูงสุด โดยมีจำนวนรากสะสมอาหาร 13.0 หัวต่อต้น แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติจากสายพันธุ์ CMR38-125-77 และพันธุ์ระยอง 90 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 7.8 และ 1.9 หัวต่อต้น ตามลำดับ ส่วนพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 มีจำนวนรากสะสมอาหาร 2.3 หัวต่อต้น แตกต่างกับกรรมวิธีอื่นในทางสถิติ (Table 24)

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

ผลการทดลอง ณ ศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง อำเภอมะนัง จังหวัดระยอง การทดลองในต้นฤดูฝน สายพันธุ์ CMR53-106-24 สามารถเก็บรักษาเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0-45 วันหลังตัด โดยมีอัตราการอยู่รอดที่ 1 เดือนหลังปลูก ไม่แตกต่างกัน เมื่อเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 45 วันหลังตัด อัตราการอยู่รอด 3 เดือน ลดลงจากการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 45 วันหลังตัด จึงแนะนำให้เก็บรักษาที่อุณหภูมิไม่เกิน 30 วันหลังตัด สายพันธุ์ CMR38-125-77 สามารถเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0-30 วันหลังตัด โดยมีอัตราการอยู่รอดที่ 1 เดือน และ 3 เดือน ไม่แตกต่างกัน และทั้ง 2 สายพันธุ์ ให้ผลผลิตไม่แตกต่างกันในทางสถิติ ทุกๆ ระยะเวลาการเก็บรักษา การทดลองในปลายฤดูฝน สายพันธุ์ CMR53-106-24 สามารถเก็บรักษาได้ 0-45 วัน โดยมีอัตราการอยู่รอดที่ 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน เมื่อเก็บรักษาเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 45 วัน อัตราการอยู่รอด 3 เดือน ไม่แตกต่างกัน และทั้ง 2 สายพันธุ์ สายพันธุ์ 77 สามารถเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0-30 วันหลังตัด โดยมีอัตราการอยู่รอดที่ 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน แต่อัตราการอยู่รอด 3 เดือน ลดลงเมื่อเก็บรักษา 30 วันหลังตัด จึงแนะนำให้เก็บรักษาที่อุณหภูมิไม่เกิน 15 วัน และอายุการเก็บรักษาที่แตกต่างกันให้ผลผลิตไม่แตกต่างกัน

ผลการทดลอง ณ ศูนย์วิจัยพืชไร่ขอนแก่น อำเภอมะนัง จังหวัดขอนแก่น การทดลองในต้นฤดูฝน สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 สามารถเก็บรักษาเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0-60 วันหลังตัด โดยมีอัตราการอยู่รอดที่ 1 เดือน และ 3 เดือน ไม่แตกต่างกัน และอายุการเก็บรักษาเก็บรักษาที่อุณหภูมิที่แตกต่างกันให้ผลผลิตไม่แตกต่างกัน การทดลองในปลายฤดูฝน ปี 2561 สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 สามารถเก็บรักษาเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0-45 วันหลังตัด โดยมีอัตราการอยู่รอดที่ 1 เดือน และ 3 เดือน ไม่แตกต่างกัน และดีกว่าพันธุ์ตรวจสอบ อายุการเก็บรักษาเก็บรักษาที่อุณหภูมิที่แตกต่างกันให้ผลผลิตไม่แตกต่างกัน สำหรับการทดลองในปลายฤดูฝน ปี 2562 ไม่สามารถนำมาใช้ประเมินได้ เนื่องจากปลุกมันสำปะหลังล่าช้ากว่ากำหนด ดินมีความชื้นไม่เพียงพอต่อการงอกของมันสำปะหลัง และไม่มีการให้น้ำ อัตราการอยู่รอดต่ำกว่า 75 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการขาดน้ำมากกว่าอิทธิพลจากการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ

ผลการทดลอง ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุโขทัย อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย การทดลองในต้นฤดูฝน และปลายฤดูฝน สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 สามารถเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0-45 วันหลังตัด โดยมีอัตราการอยู่รอดที่ 1 เดือน และ 3 เดือน ไม่แตกต่างกัน และอายุการเก็บรักษาเก็บรักษาที่อุณหภูมิที่แตกต่างกันให้ผลผลิตไม่แตกต่างกัน

จากข้อมูลข้างต้นข้างต้นสรุปได้ว่า มันสำปะหลังสายพันธุ์ก้าวหน้าทั้ง 2 สายพันธุ์ได้แก่ สายพันธุ์ CMR53-106-24 และสายพันธุ์ CMR38-125-77 มีความสามารถในการเก็บรักษาได้ดีกว่าพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50 และพันธุ์

ระยอง 90 โดยสามารถเก็บรักษาได้มากกว่า 15 วันหลังตัด ซึ่งจะสามารถเก็บรักษาได้นานถึง 45 วันหลังตัด หากมีการปลูกในช่วงเวลาที่เหมาะสม

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพิจารณาการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม สำหรับการวางแผนการปลูกปลูกในแต่ละพื้นที่ ที่มีข้อจำกัดในเรื่องของการจัดเก็บท่อนพันธุ์ และแนะนำระยะเวลาการเก็บท่อนพันธุ์ที่เหมาะสม เพื่อใช้ในการผลิตมันสำปะหลังที่มีคุณภาพ

11. คำขอบคุณ -

12. เอกสารอ้างอิง

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2561. **ต้นพันธุ์มันสำปะหลัง.**

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด กรุงเทพฯ. 14 หน้า.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2562. **สถิติการเกษตรของประเทศไทยปี 2561** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ

สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน. 2561. **พันธุ์และการจำแนกพันธุ์มันสำปะหลัง.** กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ. 42 หน้า

13. ภาคผนวก

Table 1 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Rayong field crop research center in May 2018

Storage period	Cassava varieties				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	97.5 a A	86.0 ab B	98.2 a A	98.3 a A	95.0
15 days after cutting	93.8 a A	95.8 a A	99.5 a A	99.5 a A	97.2
30 days after cutting	82.8 a AB	87.5 ab AB	96.3 a A	72.8 b B	84.8
45 days after cutting	79.5 a A	79.5 b A	97.5 a A	79.5 b A	84.0
60 days after cutting	96.3 a A	97.5 a A	69.5 b B	39.8 c C	75.8
Varieties Mean	90.0	89.3	92.2	78.0	-
CV (a) = 8.7% CV (b) = 9.7% Varieties x Storage = *					
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	97.8	78.3	93.3	73.0	84.8 ab
15 days after cutting	89.3	86.5	96.5	88.0	90.1 a
30 days after cutting	77.3	73.5	94.0	67.0	77.9 ab
45 days after cutting	77.8	86.5	91.0	74.0	82.4 ab
60 days after cutting	86.5	87.0	64.5	39.0	69.3 b
Varieties Mean	85.1 A	82.4 A	88.0 A	68.2 B	
CV (a) = 13.9% CV (b) = 24.9% Varieties x Storage = ns					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	1,972 a A	1,583 ab B	1,917 a A	1,833 a AB	1,826
15 days after cutting	1,861 a A	1,667 a A	1,889 a A	1,861 a A	1,819
30 days after cutting	1,500 a A	1,250 b A	1,611 ab A	1,389 b A	1,438
45 days after cutting	1,667 a A	1,611 ab A	1,778 ab A	1,306 b A	1,590
60 days after cutting	1,694 a AB	1,833 a A	1,333 b B	306 c C	1,292
Varieties Mean	1,739	1,589	1,706	1,339	
CV (a) = 24.3% CV (b) = 17.1% Varieties x Storage = *					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 2 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Rayong field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In May 2019

Storage period	Cassava varieties				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	Storage period	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	3,970	3,072	4,222	3,415	3,670 a
15 days after cutting	3,711	2,835	4,182	3,604	3,593 a
30 days after cutting	3,195	2,133	3,773	2,946	3,012 ab
45 days after cutting	4,099	2,824	4,138	3,075	3,534 a
60 days after cutting	3,835	3,293	3,053	731	2,728 b
Varieties Mean	3,762 A	2,832 B	3,874 A	2,755 B	
CV (a) = 35.6% CV (b) = 28.4% Varieties x Storage = ns					
starch (%)					
0 days after cutting	21.2	20.1	19.3	12.1	18.2 a
15 days after cutting	20.8	20.7	19.2	14.6	18.8 a
30 days after cutting	21.5	19.9	20.0	15.5	19.2 a
45 days after cutting	20.7	19.5	19.1	15.9	18.8 a
60 days after cutting	21.6	21.7	18.5	14.1	19.0 a
Varieties Mean	21.1 A	20.4 A	19.2 A	14.4 B	
CV (a) = 15.7% CV (b) = 13.4% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	6.0	6.0	8.3	7.4	6.9 a
15 days after cutting	5.2	6.3	8.2	7.2	6.7 ab
30 days after cutting	5.4	6.7	7.7	6.6	6.6 ab
45 days after cutting	6.9	6.9	7.8	7.4	7.2 a
60 days after cutting	5.7	6.7	6.1	6.3	6.2 b
Varieties Mean	5.8 C	6.5 BC	7.6 A	7.0 AB	
CV (a) = 17.8% CV (b) = 13.6% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 3 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Rayong field crop research center in September 2018

Storage period	Cassava varieties ▼				Mean of
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	Storage period
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	97.0 ab A	96.5 b A	93.0 a A	95.0 a A	95.4
15 days after cutting	100.0 a A	99.5 a A	99.0 a A	98.0 a A	99.1
30 days after cutting	98.5 a AB	99.5 a A	96.5 a B	99.5 a A	98.5
45 days after cutting	99.5 a A	98.5 ab AB	90.5 a B	78.5 b C	91.8
60 days after cutting	93.5 b B	98.0 ab A	61.0 b C	17.5 c D	67.5
Varieties Mean	97.7	98.4	88.0	77.7	-
CV (a) = 4.6% CV (b) = 4.0% Varieties x Storage = *					
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	92.5 a A	95.0 b A	90.5 a A	85.5 b A	90.9
15 days after cutting	97.5 a A	96.5 ab A	98.5 a A	93.0 ab A	96.4
30 days after cutting	98.0 a A	99.0 a A	96.0 a A	99.0 a A	98.0
45 days after cutting	99.5 a A	97.5 ab A	85.0 a B	71.0 c C	88.3
60 days after cutting	92.5 a A	96.5 ab A	55.0 b B	21.0 d C	66.3
Varieties Mean	96.0	96.9	85.0	73.9	-
CV (a) = 7.2% CV (b) = 7.3% Varieties x Storage = *					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	1,750 bc A	1,729 b A	1,646 ab A	1,479 b A	1,651
15 days after cutting	1,958 a A	1,792 ab A	1,833 a A	1,771 a A	1,839
30 days after cutting	1,917 a AB	1,938 a A	1,708 a B	1,979 a A	1,885
45 days after cutting	1,896 ab A	1,813 ab A	1,396 b B	1,271 b B	1,594
60 days after cutting	1,729 c B	1,875 ab A	958 c C	292 c D	1,214
Varieties Mean	1,850	1,829	1,508	1,358	
CV (a) = 24.3% CV (b) = 17.1% Varieties x Storage = *					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 4 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Rayong field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In October 2019

Storage period	Cassava varieties				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	2,792	3,058	2,502	2,231	2,646 a
15 days after cutting	3,338	2,650	2,523	2,021	2,633 a
30 days after cutting	2,700	2,725	2,316	2,288	2,507 a
45 days after cutting	3,221	2,967	2,085	2,336	2,652 a
60 days after cutting	2,964	3,269	1,620	860	2,179 a
Varieties Mean	3,003 A	2,934 A	2,210 B	1,947 B	
CV (a) = 30.0% CV (b) = 28.6% Varieties x Storage = ns					
starch (%)					
0 days after cutting	21.9	21.4	20.0	19.3	20.6 a
15 days after cutting	20.6	21.6	20.0	20.1	20.6 a
30 days after cutting	20.0	20.9	19.2	19.5	19.9 a
45 days after cutting	19.3	21.4	19.9	19.9	20.1 a
60 days after cutting	21.2	23.0	17.6	16.4	19.6 a
Varieties Mean	20.6 AB	21.6 A	19.3 B	19.0 B	
CV (a) = 12.8% CV (b) = 10.6% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	5.1	6.8	5.9	5.6	5.8 a
15 days after cutting	6.4	5.3	5.6	5.7	5.7 a
30 days after cutting	5.6	6.0	5.0	6.2	5.7 a
45 days after cutting	5.9	6.2	4.3	6.1	5.6 a
60 days after cutting	5.5	5.5	4.3	5.1	5.1 a
Varieties Mean	5.7 AB	5.9 A	5.0 B	5.7 AB	
CV (a) = 21.0% CV (b) = 18.0% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 5 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Rayong field crop research center in June 2019

Storage period	Cassava varieties				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	98.5 a A	100.0 a A	98.5 a A	100.0 a A	99.3
15 days after cutting	98.5 a A	97.0 a A	98.5 a A	96.0 a A	97.5
30 days after cutting	96.5 a A	96.0 a A	97.5 a A	93.0 a A	95.8
45 days after cutting	93.5 ab AB	86.0 b B	96.0 a A	75.0 b C	87.8
60 days after cutting	88.5 b A	72.5 c BC	83.0 b AB	68.0 c C	78.0
Varieties Mean	95.1	90.3	94.7	86.5	-
CV (a) = 7.4% CV (b) = 4.4% Varieties x Storage = *					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	98.5 a AB	100.0 a A	97.5 a B	100.0 a A	99.0
15 days after cutting	96.5 abA	95.0 b A	96.0 a A	95.0 ab A	95.6
30 days after cutting	95.0 ab A	93.5 b A	94.0 a A	91.5 b A	93.5
45 days after cutting	91.5 bc A	83.0 c B	93.0 a A	69.0 c C	84.1
60 days after cutting	86.0 c A	65.5 d BC	75.0 b AB	57.5 d C	71.0
Varieties Mean	93.5	87.4	91.1	82.6	-
CV (a) = 6.4% CV (b) = 4.3% Varieties x Storage = *					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	1,959 a AB	2,000 a A	1,938 a B	2,000 a A	1,974
15 days after cutting	1,938 a A	1,917 b A	1,938 a A	1,896 ab A	1,922
30 days after cutting	1,917 a A	1,896 b A	1,854 a AB	1,792 b B	1,865
45 days after cutting	1,917 a A	1,646 c B	1,854 a A	1,479 c C	1,724
60 days after cutting	1,792 b A	1,291 d C	1,563 b B	1,167 d C	1,453
Varieties Mean	1,904	1,750	1,829	1,667	-
CV (a) = 5.3% CV (b) = 4.6% Varieties x Storage = *					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 6 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Rayong field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In May 2020

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	5,819 a A	5,171 a A	4,354 ab B	4,263 a B	4,901
15 days after cutting	6,118 a A	5,402 a AB	4,599 a BC	4,398 a C	5,129
30 days after cutting	4,950 b A	5,019 ab A	4,042 ab B	4,585 a AB	4,649
45 days after cutting	5,167 b A	4,102 b B	4,014 ab B	3,929 a B	4,303
60 days after cutting	4,675 b A	2,899 c BC	3,431 b B	2,358 b C	3,339
Varieties Mean	5,345	4,519	4,088	3,907	-
CV (a) = 13.2% CV (b) = 11.9% Varieties x Storage = *					
starch (%)					
0 days after cutting	20.2	26.2	18.7	21.2	21.6 ab
15 days after cutting	20.9	25.7	18.8	20.6	21.5 ab
30 days after cutting	21.2	26.1	19.8	21.2	22.1 a
45 days after cutting	20.4	25.8	17.8	20.1	21.0 b
60 days after cutting	20.0	25.6	18.5	21.4	21.4 ab
Varieties Mean	20.5 B	25.9 A	18.7 C	20.9 B	
CV (a) = 6.9% CV (b) = 4.1% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	10.0	10.0	10.8	10.8	10.5 ab
15 days after cutting	10.3	10.5	10.5	10.8	10.8 ab
30 days after cutting	11.0	11.8	10.3	12.3	10.9 a
45 days after cutting	9.5	10.0	9.8	10.0	9.8 b
60 days after cutting	10.0	10.0	11.3	11.3	10.6 ab
Varieties Mean	10.2 A	10.5 A	10.5 A	11.0 A	-
CV (a) = 13.4% CV (b) = 10.0% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 7 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Rayong field crop research center in October 2019

Storage period	Cassava varieties ▼				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	99.5 a A	99.0 a A	98.5 a A	100.0 a A	99.3
15 days after cutting	100.0 a A	98.0 a B	99.5 a AB	99.5 a AB	99.3
30 days after cutting	100.0 a A	96.5 a A	97.5 a A	98.5 a A	98.1
45 days after cutting	98.5 a A	90.0 b B	95.5 a AB	92.5 b B	94.1
60 days after cutting	94.0 b A	70.5 c D	84.0 b B	77.0 c C	81.4
Varieties Mean	98.4	90.8	95.0	93.5	
CV (a) = 4.3% CV (b) = 2.7% Varieties x Storage = *					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	98.5 a A	98.5 a A	97.5 a A	98.5 a A	98.3
15 days after cutting	98.0 a AB	98.0 a AB	99.0 a A	96.0 a B	97.8
30 days after cutting	99.5 a A	92.5 b B	94.5 ab B	93.5 a B	95.0
45 days after cutting	95.0 a A	84.5 c BC	91.0 b AB	81.5 b C	88.0
60 days after cutting	87.0 b A	65.5 d C	75.5 c B	62.5 c C	72.5
Varieties Mean	95.6	87.5	91.5	86.4	
CV (a) = 4.4% CV (b) = 4.0% Varieties x Storage = *					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	1,938 a A	1,959 a A	1,896 ab A	1,959 a A	1,938
15 days after cutting	1,917 a A	1,959 a A	1,958 a A	1,875 a A	1,927
30 days after cutting	1,979 a A	1,854 b B	1,833 ab B	1,854 a B	1,880
45 days after cutting	1,917 a A	1,667 c BC	1,771 b B	1,604 b C	1,740
60 days after cutting	1,729 b A	1,313 d C	1,521 c B	1,208 c C	1,443
Varieties Mean	1,896	1,750	1,796	1,670	
CV (a) = 5.4% CV (b) = 4.7% Varieties x Storage = *					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 8 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Rayong field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In October 2020

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	4,845 a A	4,983 a A	4,160 a B	3,973 a B	4,490
15 days after cutting	4,190 a A	4,663 ab A	3,931 a A	3,854 a A	4,160
30 days after cutting	4,394 ab A	4,533 b A	4,512 a A	4,633 a A	4,518
45 days after cutting	4,367 ab A	4,614 c A	3,956 a A	3,897 a A	4,209
60 days after cutting	4,117 b A	2,212 d C	3,236 b B	2,036 b C	2,900
Varieties Mean	4,,383	4,201	3,959	3,679	
CV (a) = 19.0% CV (b) = 16.0% Varieties x Storage = *					
starch (%)					
0 days after cutting	26.3	31.4	26.2	26.7	27.6 a
15 days after cutting	27.3	31.0	26.7	27.7	28.2 a
30 days after cutting	27.7	30.5	27.0	28.3	28.4 a
45 days after cutting	27.6	30.6	26.9	26.7	27.9 a
60 days after cutting	27.0	30.8	26.5	26.7	27.7 a
Varieties Mean	27.2 B	30.8 A	26.6 B	27.2 B	
CV (a) = 5.0% CV (b) = 3.1% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	7.0	7.5	6.3	7.3	7.0 ab
15 days after cutting	7.0	7.5	7.0	8.3	7.4 a
30 days after cutting	6.5	7.5	6.8	7.5	7.1 ab
45 days after cutting	5.8	7.0	7.0	5.8	6.4 bc
60 days after cutting	6.3	6.5	6.0	6.0	6.2 c
Varieties Mean	6.5 A	7.2 A	6.6 A	7.0 A	
CV (a) = 13.7% CV (b) = 10.2% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 9 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kaen field crop research center in May 2018

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	83.3 a B	99.2 a A	95.8 a AB	98.3 a A	94.2
15 days after cutting	68.3 bc BC	89.2 ab A	73.3 b B	56.7 b C	71.9
30 days after cutting	80.0 ab A	70.8 c AB	64.2 b BC	50.8 b C	66.5
45 days after cutting	58.3 c B	80.0 bc A	87.5 a B	28.3 c C	63.5
60 days after cutting	94.2 a A	95.8 a A	96.7 a A	60.8 b A	86.9
Varieties Mean	76.8	87.0	83.5	59.0	-
CV (a) = 11.11% CV (b) = 10.68% Varieties x Storage = *					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	84.2	90.8	94.2	58.3	81.9
15 days after cutting	83.3	91.7	95.8	71.7	85.6
30 days after cutting	96.7	93.3	92.5	65.0	86.9
45 days after cutting	86.7	91.7	82.5	75.8	84.2
60 days after cutting	90.0	84.2	88.3	54.2	79.2
Varieties Mean	88.2 A	90.3 A	90.7 A	65.0 B	
CV (a) = 13.56% CV (b) = 21.78% Varieties x Storage = ns					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	1,500 a A	1,500 ab A	1,567 a A	933 b B	1,375
15 days after cutting	1,267 a A	1,333 ab A	1,367 ab A	467 c B	1,109
30 days after cutting	1,500 a A	1,200 b AB	1,100 b B	933 b B	1,183
45 days after cutting	1,200 a A	1,467 ab A	1,167 b A	1,267 a A	1,275
60 days after cutting	1,433 a A	1,567 a A	1,567 a A	1,533 a A	
Varieties Mean	1,380	1,413	1,354		
CV (a) = 16.18% CV (b) = 15.25% Varieties x Storage = *					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 10 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kean field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In May 2019

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	4,326 a A	5,293 a A	4,666 a A	3,603 ab A	4,472
15 days after cutting	3,630 a BC	5,720 a A	3,796 ab B	2,066 b C	3,803
30 days after cutting	5,536 a A	3,986 a AB	3,780 ab B	2,366 b B	3,917
45 days after cutting	4,923 a A	5,486 a A	2,630 b B	3,033 ab B	4,018
60 days after cutting	4,433 a A	4,940 a A	4,666 a A	4,850 a A	4,722
Varieties Mean	4,569	5,085	3,907	3,183	
CV (a) = 16.68% CV (b) = 24.83% Varieties x Storage = *					
starch (%)					
0 days after cutting	19.2	18.5	12.3	16.8	16.7
15 days after cutting	18.7	18.9	13.8	17.6	17.2
30 days after cutting	19.6	20.0	17.6	16.4	18.4
45 days after cutting	20.4	17.5	21.9	19.6	19.8
60 days after cutting	21.5	18.8	18.4	18.8	19.4
Varieties Mean	19.9	18.7	16.8	17.8	
CV (a) = 14.02% CV (b) = 15.9% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	4.1	4.8	4.6	5.3	4.7
15 days after cutting	4.2	4.4	4.8	4.1	4.4
30 days after cutting	4.1	4.4	5.2	6.1	5.0
45 days after cutting	4.3	4.7	4.7	4.4	4.5
60 days after cutting	3.6	5.3	5.0	5.1	4.7
Varieties Mean	4.1	4.7	4.9	5.0	
CV (a) = 15.63% CV (b) = 20.50% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 11 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kaen field crop research center in October 2018

Storage period	Cassava varieties				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	97.5 a A	99.2 a A	84.2 a B	86.7 ab B	91.9
15 days after cutting	95.8 a A	99.2 a A	93.3 a A	95.0 a A	95.8
30 days after cutting	97.5 a A	96.7 a A	89.2 a AB	80.0 b B	90.9
45 days after cutting	95.0 a A	97.5 a A	73.3 b B	50.8 c C	79.2
60 days after cutting	70.8 b B	84.2 b A	56.7 c C	52.5 c C	66.1
Varieties Mean	91.3	95.4	79.3	73.0	
CV (a) = 7.40% CV (b) = 7.28% Varieties x Storage = *					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	99.2 a A	97.5 a A	90.0 a A	91.7 a A	94.6
15 days after cutting	94.2 ab A	97.5 a A	89.2 a A	90.0 a A	92.7
30 days after cutting	96.7 a A	96.7 a A	90.8 a A	75.8 b B	90.0
45 days after cutting	88.3 b A	95.8 a A	69.2 b B	47.5 c C	75.2
60 days after cutting	69.2 c B	84.2 b A	57.5 c C	53.3 c C	66.1
Varieties Mean	89.5	94.3	79.3	71.7	
CV (a) = 13.39% CV (b) = 5.53% Varieties x Storage = *					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	1,600 a A	1,500 a A	1,367 a A	1,367 a A	1,459
15 days after cutting	1,533 a A	1,500 a A	1,400 a A	1,300 a A	1,433
30 days after cutting	1,500 a A	1,467 a A	1,433 a A	1,300 a A	1,425
45 days after cutting	1,400 a A	1,400 ab A	967 b B	833 b B	1,150
60 days after cutting	1,100 b A	1,233 b A	700 c B	733 b B	942
Varieties Mean	1,427	1,420	1,173	1,107	
CV (a) = 25.22% CV (b) = 10.17% Varieties x Storage = *					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 10 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kean field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In October 2019

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	4,887	6,027	3,853	3,273	4,510 A
15 days after cutting	4,920	5,173	4,027	3,000	4,280 AB
30 days after cutting	4,153	4,173	3,707	3,080	3,778 AB
45 days after cutting	4,673	4,980	2,707	1,780	3,535 BC
60 days after cutting	3,420	4,213	2,173	1,780	2,897 C
Varieties Mean	4,411	4,913	3,293	2,583	
CV (a) = 70.55% CV (b) = 23.65% Varieties x Storage = ns					
starch (%)					
0 days after cutting	20.0	24.1	25.1	24.1	23.3
15 days after cutting	20.8	22.2	25.9	24.5	23.4
30 days after cutting	19.7	24.2	24.6	24.9	23.3
45 days after cutting	18.6	23.9	24.8	24.9	23.0
60 days after cutting	17.5	25.3	24.0	24.4	22.8
Varieties Mean	19.3 B	23.9 A	24.9 A	24.6 A	
CV (a) = 12.61% CV (b) = 6.07% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	8.7	8.9	7.6	7.9	8.3 A
15 days after cutting	8.2	9.7	9.1	8.1	8.8 A
30 days after cutting	6.0	6.6	6.8	6.5	6.5 C
45 days after cutting	8.1	9.1	8.4	5.4	7.7 AB
60 days after cutting	5.8	7.8	7.3	6.6	6.9 BC
Varieties Mean	7.4	8.4	7.8	6.9	
CV (a) = 23.70% CV (b) = 17.67% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 13 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kaen field crop research center in June 2019

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	72.5 b A	74.2 a A	81.0 bc A	89.2 a A	79.2
15 days after cutting	72.3 b A	77.5 a A	81.2 bc A	66.2 b A	74.3
30 days after cutting	89.3 a A	54.2 b C	76.2 c AB	63.0 b BC	70.7
45 days after cutting	81.7 ab A	79.7 a A	93.8 ab A	53.7 b B	77.2
60 days after cutting	93.7 a A	81.2 a A	97.5 a A	55.0 b B	81.9
Varieties Mean	81.9	73.4	85.9	65.4	
CV (a) = 25.63% CV (b) = 11.54% Varieties x Storage = *					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	90.8 ab A	99.2 a A	97.5 a A	98.3 a A	96.5
15 days after cutting	76.7 b AB	91.7 ab A	81.7 b AB	70.8 b B	80.2
30 days after cutting	93.3 a A	78.3 b B	78.3 b B	65.8 b B	78.9
45 days after cutting	84.2 ab A	85.0 ab A	96.7 a A	63.0 b B	82.2
60 days after cutting	95.8 a A	97.5 a A	99.2 a A	62.5 b B	88.8
Varieties Mean	88.2	90.3	90.7	72.1	
CV (a) = 12.25% CV (b) = 9.98% Varieties x Storage = *					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	900	933	1,033	467	833 A
15 days after cutting	733	933	767	267	675 AB
30 days after cutting	700	767	200	500	542 BC
45 days after cutting	317	633	300	300	388 C
60 days after cutting	433	700	633	333	525 BC
Varieties Mean	617 A	793 A	587 AB	373 B	
CV (a) = 43.61% CV (b) = 40.15% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 14 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kean field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In May 2020

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	4,717	5,783	4,517	4,703	4,930 A
15 days after cutting	6,917	4,587	4,233	1,617	4,338 A
30 days after cutting	3,007	4,317	667	4,167	3,039 B
45 days after cutting	2,210	3,267	1,583	1,917	2,244 B
60 days after cutting	2,617	4,243	2,767	1,897	2,881 B
Varieties Mean	3,893 AB	4,439 A	2,753 C	2,860 BC	
CV (a) = 34.21% CV (b) = 44.02% Varieties x Storage = ns					
starch (%)					
0 days after cutting	17.5	19.4	18.7	17.9	18.4
15 days after cutting	15.6	19.4	13.5	18.7	16.8
30 days after cutting	18.1	18.2	15.9	15.4	16.9
45 days after cutting	20.0	17.3	17.5	16.0	17.7
60 days after cutting	16.8	18.5	16.3	14.7	16.6
Varieties Mean	17.6	18.6	16.4	16.5	
CV (a) = 22.80% CV (b) = 19.95% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	5.1	5.2	4.8	5.7	5.2
15 days after cutting	4.9	2.7	4.3	4.9	4.2
30 days after cutting	4.0	3.4	2.0	4.7	3.5
45 days after cutting	4.6	3.3	2.8	4.4	3.8
60 days after cutting	3.5	4.0	3.9	3.6	3.8
Varieties Mean	4.4	3.7	3.6	4.7	
CV (a) = 37.39% CV (b) = 37.87% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 15 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kaen field crop research center in October 2019

Storage period	Cassava varieties ^{1/}				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	95.0 a A	91.7 a A	67.5 a A	86.7 a A	85.2
15 days after cutting	35.8 c B	79.2 ab A	61.7 ab AB	53.3 b AB	57.5
30 days after cutting	69.2 b A	65.0 b A	67.5 a A	41.7 bc A	60.9
45 days after cutting	41.7 c A	42.5 c A	42.5 b A	24.2 c A	37.7
Varieties Mean	60.4	69.6	59.8	51.5	
CV (a) = 34.94% CV (b) = 21.27% Varieties x Storage = *					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	94.2 a A	84.2 a AB	63.3 a B	80.8 a AB	80.6
15 days after cutting	40.0 c B	78.3 ab A	53.3 a B	49.2 b B	55.2
30 days after cutting	63.3 b A	60.0 b A	61.7 a A	33.3 bc B	54.6
45 days after cutting	38.3 c A	32.5 c A	30.8 b A	17.5 c A	29.8
Varieties Mean	59.0	63.8	45.2	52.3	
CV (a) = 35.93% CV (b) = 20.28% Varieties x Storage = *					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	1,200 a A	1,067 a A	967 a A	833 a A	1,017
15 days after cutting	400 c A	833 ab A	533 b A	800 a A	642
30 days after cutting	800 b A	633 bc A	700 ab A	333 b A	617
45 days after cutting	367 c A	500 c A	400 b A	300 b A	392
Varieties Mean	692	758	650	567	
CV (a) = 5.4% CV (b) = 4.7% Varieties x Storage = *					

^{1/} ระยะปลูกระหว่างแถว 100 เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น 80 เซนติเมตร (จำนวนประชากร 2,000 ต้นต่อไร่)

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 16 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kean field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In October 2020

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	1,893	2,710	1387	1160	1,788 A
15 days after cutting	510	2,267	1163	737	1,169 AB
30 days after cutting	1,020	1,453	883	200	889 B
45 days after cutting	683	1,437	547	267	734 B
Varieties Mean	1,027	1,967	995	591	
CV (a) = 177.75% CV (b) = 74.10% Varieties x Storage = ns					
starch (%)					
0 days after cutting	15.6 a A	30.6 a A	32.2 a A	29.2 a A	26.9
15 days after cutting	12.6 a AB	23.9 a A	3.5 b B	25.8 a A	16.5
30 days after cutting	23.4 a A	19.4 a AB	30.3 a A	3.8 b B	19.2
45 days after cutting	16.6 a A	20.2 a A	23.3 a A	6.1 b A	16.6
Varieties Mean	17.1	23.5	22.3	16.2	
CV (a) = 80.62% CV (b) = 38.08% Varieties x Storage = *					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	3.2	5.2	4.3	4.4	4.3
15 days after cutting	2.6	4.0	3.3	3.1	3.3
30 days after cutting	3.3	4.7	4.3	3.4	3.9
45 days after cutting	3.0	4.8	5.3	2.5	3.9
Varieties Mean	3.0	4.7	4.3	3.4	
CV (a) = 13.7% CV (b) = 10.2% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 17 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Sukhothai Agricultural research and Development center in May 2018

Storage period	Cassava varieties ↴				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	94.4 a A	86.6 ab A	94.4 abc A	82.2 a A	89.4
15 days after cutting	97.7 a AB	96.7 a AB	98.9 a A	85.6 a B	94.7
30 days after cutting	91.1 a A	90.0 ab A	84.4 AB bc	72.2 ab B	84.4
45 days after cutting	86.7 a A	96.7 a A	95.6 ab A	58.9 b B	84.5
60 days after cutting	60.0 b B	76.7 b A	81.1 c A	74.3 a A	73.0
Varieties Mean	86.0	89.3	90.9	74.6	
CV (a) = 9.1% CV (b) = 9.4% Varieties x Storage = **					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	42.2	60.0	33.3	56.7	48.0
15 days after cutting	73.4	83.4	24.4	41.1	55.6
30 days after cutting	71.1	97.8	24.4	58.9	63.1
45 days after cutting	75.6	76.7	41.1	40.0	58.4
60 days after cutting	60.0	71.1	7.8	53.3	48.1
Varieties Mean	64.5 B	77.8 A	26.2 D	50.0 C	
CV (a) = 28.4% CV (b) = 27.5% Varieties x Storage = ns					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	779	1,107	615	1,046	887
15 days after cutting	1,353	1,538	451	759	1025
30 days after cutting	1,312	1,805	451	1,087	1164
45 days after cutting	1,394	1,415	759	738	1076
60 days after cutting	1,107	1,312	143	984	887
Varieties Mean	1,189 B	1,435 A	484 D	923.1 C	
CV (a) = 28.4% CV (b) = 27.5% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 18 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kean field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In May 2019

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	4389 a BC	6504 ab AB	3450 ab C	7195 a A	5385
15 days after cutting	6814 a A	7319 a A	2055 b B	6650 ab A	5709
30 days after cutting	6260 a A	6617 ab A	2141 b B	5801 ab A	5205
45 days after cutting	5944 a A	4422 b A	5189 a A	4439 b A	4999
60 days after cutting	5907 a A	6149 ab A	1091 b B	5587 ab A	4684
Varieties Mean	5863.4	6203.7	2785.6	5934.8	5196.6
CV (a) = 41.5% CV (b) = 28.9% Varieties x Storage = *					
starch (%)					
0 days after cutting	24.1 a A	23.4 a A	20.9 a A	21.8 a A	22.5
15 days after cutting	23.8 a A	21.4 a A	20.4 a A	21.6 a A	21.8
30 days after cutting	23.6 a A	22.8 a A	7.8 b B	17.3 a AB	17.9
45 days after cutting	22.8 a A	22.7 a A	18.5 ab A	12.4 b B	19.1
60 days after cutting	21.1 a A	21.1 a A	6.9 b B	20.3 a A	17.3
Varieties Mean	23.1	22.3	14.9	18.7	
CV (a) = 26.8% CV (b) = 22.5% Varieties x Storage = *					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	42.2 a B	60.0 a A	33.3 a B	56.7 a A	48.1
15 days after cutting	36.7 a A	41.7 b A	12.2 b B	20.6 b B	27.8
30 days after cutting	23.7 b AB	32.6 b A	8.1 bc C	19.6 bc B	21.0
45 days after cutting	18.9 bc A	19.2 c A	10.3 bc A	10.0 c A	14.6
60 days after cutting	12.0 c AB	14.2 c A	1.5 c B	10.6 bc AB	9.6
Varieties Mean	26.7	33.5	13.1	23.5	
CV (a) = 29.4% CV (b) = 26.2% Varieties x Storage = *					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 19 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Sukhothai Agricultural research and Development center in September 2019

Storage period	Cassava varieties ▼				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	97.8	93.3	96.7	90.0	94.5 a
15 days after cutting	97.8	82.2	87.8	92.2	90.0 a
30 days after cutting	77.8	81.1	77.8	68.9	76.4 b
45 days after cutting	76.7	87.8	67.8	42.2	68.6 bc
60 days after cutting	62.2	75.7	44.4	51.1	58.4 c
Varieties Mean	82.5 A	84.0 A	74.9 AB	68.9 B	
CV (a) = 17.21% CV (b) = 16.33% Varieties x Storage = ns					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	71.1 a AB	49.0 ab AB	44.5 a B	78.9 a A	60.9
15 days after cutting	68.9 a A	38.9 b A	52.2 a A	47.8 b A	51.9
30 days after cutting	50.0 ab A	63.3 ab A	12.2 b B	41.1 bc AB	31.6
45 days after cutting	65.5 ab A	62.2 ab A	16.7 b B	54.4 ab A	49.7
60 days after cutting	38.9 b AB	66.6 a a	35.6 ab AB	14.4 c B	38.9
Varieties Mean	58.8	56.0	32.2	47.7	
CV (a) = 55.1% CV (b) = 34.1% Varieties x Storage = **					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	902 ab AB	1,066 a AB	1,210 a A	635 ab B	953
15 days after cutting	1,046 a A	553 b B	676 b AB	738 a AB	753
30 days after cutting	759 ab A	902 ab A	553 bc AB	246 b B	615
45 days after cutting	984 a A	964 ab A	717 b A	246 b B	728
60 days after cutting	553 b AB	964 ab A	205 c B	594 ab AB	579
Varieties Mean	738	890	672	492	
CV (a) = 47.1% CV (b) = 35.5% Varieties x Storage = *					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 20 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kean field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In October 2019

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	5,208	5,275	5,070	4,383	4,984 a
15 days after cutting	5,616	3,671	4,081	3,620	4,248 ab
30 days after cutting	4,301	4,707	3,189	1,210	3,352 bc
45 days after cutting	5,753	3,622	4,494	1,589	3,865 b
60 days after cutting	3,023	3,554	1,341	2,847	2,691 c
Varieties Mean	4,780	4,166	3,635	2,972	
CV (a) = 50.4% CV (b) = 33.3% Varieties x Storage = ns					
starch (%)					
0 days after cutting	22.2	27.6	29.5	20.0	24.8
15 days after cutting	26.0	27.4	26.6	27.2	26.8
30 days after cutting	26.7	27.1	18.0	10.8	20.6
45 days after cutting	23.3	22.9	25.0	24.2	23.8
60 days after cutting	21.8	26.5	19.7	22.4	22.6
Varieties Mean	26.1 A	26.8 A	20.6 B	23.8 AB	
CV (a) = 34.5% CV (b) = 21.9% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	10.2	7.5	7.5	6.8	8.0
15 days after cutting	7.0	7.4	8.6	7.6	7.6
30 days after cutting	4.6	6.5	4.2	3.5	4.7
45 days after cutting	6.2	6.0	7.2	7.6	6.7
60 days after cutting	5.0	5.6	8.7	6.8	6.5
Varieties Mean	6.6	6.6	7.2	6.5	
CV (a) = 33.8% CV (b) = 41.3% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 21 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Sukhothai Agricultural research and Development center in June 2019

Storage period	Cassava varieties ▼				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	64.4	72.2	47.7	70.0	63.6 bc
15 days after cutting	80.0	82.2	68.8	93.3	81.1 a
30 days after cutting	84.4	90.0	46.6	66.6	71.9 ab
45 days after cutting	88.0	77.7	70.0	81.1	79.2 a
60 days after cutting	74.4	60.0	38.9	66.7	60.0 c
Varieties Mean	78.2 A	76.4 A	54.4 B	75.5 A	
CV (a) = 23.4% CV (b) = 15.9% Varieties x Storage = ns					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	64.4	72.2	47.7	70.0	56.1 bc
15 days after cutting	80.0	82.2	68.8	93.3	73.9 a
30 days after cutting	84.4	90.0	46.6	66.3	65.2 ab
45 days after cutting	88.8	77.7	70.0	81.1	69.9 a
60 days after cutting	74.4	59.9	38.9	66.7	54.4 c
Varieties Mean	78.4 A	70.1 A	43.5 B	69.5 A	
CV (a) = 32.2% CV (b) = 20.2% Varieties x Storage = ns					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	882	1,046	984	594	876 c
15 days after cutting	1,066	1,230	1,312	800	1,102 a
30 days after cutting	1,189	1,271	1,066	676	1,051 ab
45 days after cutting	1,210	1,107	1,128	923	1,092 a
60 days after cutting	1,066	964	1,005	574	902 bc
Varieties Mean	1,083 A	1,124 A	1,099 A	713 B	
CV (a) = 36.9% CV (b) = 19.11% Varieties x Storage = ns					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 22 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kean field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In May 2020

Storage period	Cassava varieties				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	5,743	5,651	4,894	4,332	5,515 b
15 days after cutting	6,166	6,880	6,738	4,599	6,095 a
30 days after cutting	6,336	6,738	5,360	4,533	5,643 ab
45 days after cutting	6,808	6,412	6,422	5,515	6,289 a
60 days after cutting	5,005	6,512	4,810	4,419	5,111 b
Varieties Mean	6,011	6,439	5,645	4,679	
CV (a) = 52.3% CV (b) = 18.5% Varieties x Storage = ns					
starch (%)					
0 days after cutting	26.5	26.2	24.8	26.3	25.9
15 days after cutting	27.4	27.2	24.7	23.8	25.8
30 days after cutting	26.8	25.6	24.0	24.9	25.3
45 days after cutting	26.6	27.1	25.1	24.9	25.9
60 days after cutting	23.6	26.3	23.9	25.1	24.7
Varieties Mean	26.1 AB	26.5 A	24.5 C	25.0 BC	
CV (a) = 5.6% CV (b) = 5.7% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	7.2	7.8	7.7	8.4	7.8 c
15 days after cutting	6.9	7.6	11.1	7.7	8.3 bc
30 days after cutting	8.4	9.0	7.8	8.6	8.5 bc
45 days after cutting	9.7	10.3	9.8	9.4	9.8 a
60 days after cutting	8.7	9.2	8.9	9.7	9.1 ab
Varieties Mean	8.2	8.8	9.1	8.8	
CV (a) = 33.4% CV (b) = 18.7% Varieties x Storage = *					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 23 Survival rate at 1 and 3 months old after planting and Number of plants harvested per rai for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Sukhothai Agricultural research and Development center in October 2018

Storage period	Cassava varieties ↓				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Survival rate at 1 month old after planting (%)					
0 days after cutting	86.7 a A	91.1 a A	51.1 a B	73.3 a AB	75.5
15 days after cutting	82.1 ab A	88.9 a A	51.1 a B	77.8 a AB	75.0
30 days after cutting	86.7 a A	93.3 a A	24.4 b B	20.0 B c	56.1
45 days after cutting	60.0 b AB	86.7 a A	33.3 B ab	48.9 b B	57.2
60 days after cutting	20.0 c A	17.8 b A	20.0 b A	11.1 c A	17.2
Varieties Mean	67.1	75.6	36.0	26.2	
CV (a) = 42.1% CV (b) = 25.5% Varieties x Storage = **					
Survival rate at 3 month old after planting (%)					
0 days after cutting	91.1 a A	95.5 a A	60.0 a B	84.4 a A	76.6
15 days after cutting	93.3 a A	100.0 a A	62.3 a B	71.1 ab B	77.8
30 days after cutting	93.3 a A	97.8 a A	31.3 b B	26.7 c B	47.4
45 days after cutting	64.4 b B	86.8 a A	17.7 b C	60.0 b B	46.7
60 days after cutting	20.0 c AB	17.8 b AB	31.1 b A	4.4 d B	13.8
Varieties Mean	72.4	76.7	36.0	46.2	
CV (a) = 18.6% CV (b) = 18.2% Varieties x Storage = **					
Number of plants harvested per rai					
0 days after cutting	533 a A	533 a A	369 b B	307 a B	435
15 days after cutting	451 a A	512 a A	492 a A	307 a B	441
30 days after cutting	492 a A	492 a A	205 c B	143 b B	333
45 days after cutting	451 a A	512 a A	307 bc B	82 b C	338
60 days after cutting	143 b A	123 b A	20 d A	123 b A	105
Varieties Mean	414	434	279	192	
CV (a) = 38.9% CV (b) = 21.5% Varieties x Storage = **					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

Table 24 Yields starch and amount of food accumulated roots for preservation of plants at different storage period conduct an experiment at Khon Kean field crop research center harvest crops at 12 months of age after planting. In October 2020

Storage period	Cassava varieties				Mean of Storage period
	CMR53-106-24	CMR38-125-77	KU 50	Rayong 90	
Yields (Kg./rai)					
0 days after cutting	1,193	990	1,117	935	1,059 bc
15 days after cutting	1,269	1,212	666	527	919.0 c
30 days after cutting	2,324	2,570	2043	467	1,851 a
45 days after cutting	3,027	2,453	2,498	252	2,057 a
60 days after cutting	2,006	1,881	615	2,315	1,704 ab
Varieties Mean	1,964 A	1,821 A	1,388 AB	899 B	
CV (a) = 60.1% CV (b) = 59.4% Varieties x Storage = ns					
starch (%)					
0 days after cutting	19.5	19.7	19.1	18.7	19.2
15 days after cutting	19.0	20.9	13.0	16.7	17.4
30 days after cutting	17.4	23.3	15.8	18.2	18.7
45 days after cutting	18.1	21.0	21.5	10.9	17.9
60 days after cutting	19.4	12.7	4.8	16.7	13.4
Varieties Mean	18.7 A	19.5 A	14.8 B	16.2 AB	
CV (a) = 24.1% CV (b) = 28.8% Varieties x Storage = ns					
Amount of food accumulated roots					
0 days after cutting	8.0 bc A	8.3 ab A	8.6 ab A	8.1 a A	8.2
15 days after cutting	7.7 bc A	6.5 b A	11.0 a A	8.9 a A	8.5
30 days after cutting	5.6 c BC	10.0 ab AB	4.9 bc C	10.4 a A	7.7
45 days after cutting	9.9 ab A	10.8 a A	9.7 a A	2.5 b B	8.2
60 days after cutting	13.0 a A	7.8 ab B	2.3 c C	11.9 a AB	8.7
Varieties Mean	8.8	8.7	7.3	8.4	
CV (a) = 48.8% CV (b) = 28.6% Varieties x Storage = **					

In each column (same characters), means followed by a common letter are not significantly different at 5% level by DMRT

In each row (same characters), means followed by a capital letter are not significantly different at 5% level by DMRT

กรมวิชาการเกษตร